

Oponentský posudek bakalářské práce Markéty Šebelové

Realismus ve španělském pikareskním románě

Pikareskní román a jeho vztah ke španělské realitě je samozřejmě tématem hojně studovaným, nicméně Markéta Šebelová se rozhodla vztáhnout tuto problematiku k českému prostředí a to prostřednictvím literárního historika a kritika Oldřicha Běliče, který se jí hojně zabýval a který v rámci marxistické školy hledal – až úporně – souvislosti literárních textů s „realitou“ a jejich angažovanost ve společenské kritice.

Oceňuji, že autorka v úvodu stanoví jasné teze, představuje strukturu práce a nastiňuje, kam se má její text ubírat. A tohoto schématu se pak po celou dobu drží, přičemž nezapomíná zopakovat či shrnout nejdůležitější závěry, což usnadňuje orientaci v textu.

Struktura je logická a dobře rozvržená: po kapitole řešící problematiku realismu (ta mi přišla až příliš schematická; krom toho se mi zdá zavádějící hovořit o realismu jako o žánru, je to spíš směr, či způsob nazírání a zobrazování věcí – viz s. 10) se Markéta Šebelová dostává k jádru své práce, k pikareskním románům – zajímají ji tři klíčové texty, *Lazarillo de Tormes*, *Guzmán de Alfarache* a *Buscón*. Identifikuje jejich základní prvky, společné (i rozdílné) rysy hrdinů, typické rysy žánru a nakonec se dostává ke vztahu pikaresky a reality. Toto ústřední téma studuje za pomoci několika kritiků – již zmíněného Běliče, jehož názory konfrontuje s názory Fr. Rica a M. Bataillonu. Jejich přístupy srovnává a zaujímá k nim vlastní stanovisko, které je jasně a přesvědčivě vyloženo v závěru. Vyjadřuje přesvědčení, že pokud by pikareskní romány byly jen literaturou angažovanou, brzy by přestaly být aktuální. A to je možná zásadní úvaha, ke které nás může tato práce dovést: Musí být román realistický, aby odrážel ducha a neduhy doby? Není to právě tak, že fikčnost a kritičnost se nevyklučují a že nejbarvitější obrázek o určitém historickém období si často vytvoříme na základě textů, který by neobstál v očích historika či sociologa?

Na kvalitě však práci ubírají určité nedostatky, dané zřejmě spěchem a nemožností text zevrubně projít a redigovat. Občas narazíme na nedokončené věty (např. s. 15 „ale podle Alborga...“ ?), opakující se slova, chybné výrazy („mezi protestanty a křesťany“, s. 20), špatné vazby („připisována právě tím“, s. 25), apod.

Bohužel jsou zde i formální nedostatky, některé dosti zásadní, neboť tvoří součást podmínek vypracování bakalářské práce: text má být doplněn resumé, a to ve španělštině a v češtině, a také bibliografií, což není uvedený seznam odkazů. Názvy děl by měly být v textu uvedeny kurzívou, právě třeba kvůli odlišení o hlavních hrdinů – *Lazarillo/Lazarillo*.

I některá tvrzení by si zasloužila obšírnější vysvětlení: např. že „romány nejsou psány španělštinou typickou pro dobu vydání“ (s. 16) – myšleno asi spisovnou, literární španělštinou, neboť naopak ona lidová mluva vystihuje danou dobu. Dále bych se ráda vrátila k tvrzení, že není důležité, kde se pícaro nachází (s. 27) – je tomu tak vždy? Nejsou některá města, naoř. Sevilla, volena i s ohledem na to, co v nich může pícaro zakusit a jak je možné pospat jejich obyvatele a nešvary?

Autorka svou práci dokazuje zvládnutou práci s prameny i se sekundární literaturou, i to, že je schopna promýšlet různé teoretické názory a vztáhnout je na konkrétní text.

Práci doporučuji k obhajobě a vzhledem k zmíněným nedostatkům navrhuji hodnocení *velmi dobře*.

